

Eduardo Sánchez Miño pasa por ser o primeiro director de escena do noso teatro. Aprendeu os rudimentos do oficio colaborando con Emilio Mario, un dos grandes directores do teatro español, e participou na empresa inaugural do teatro galego, na Escuela Regional Gallega de Declamación. Cando esta experiencia se interrompe en 1905, inicia diferentes aventuras, e para unha delas, que colle corpo en Ferrol, escolle a denominación de Escola Dramática Galega, unha compañía que quería vincular ao Teatro Romea, para convertelo na súa base de operacións.

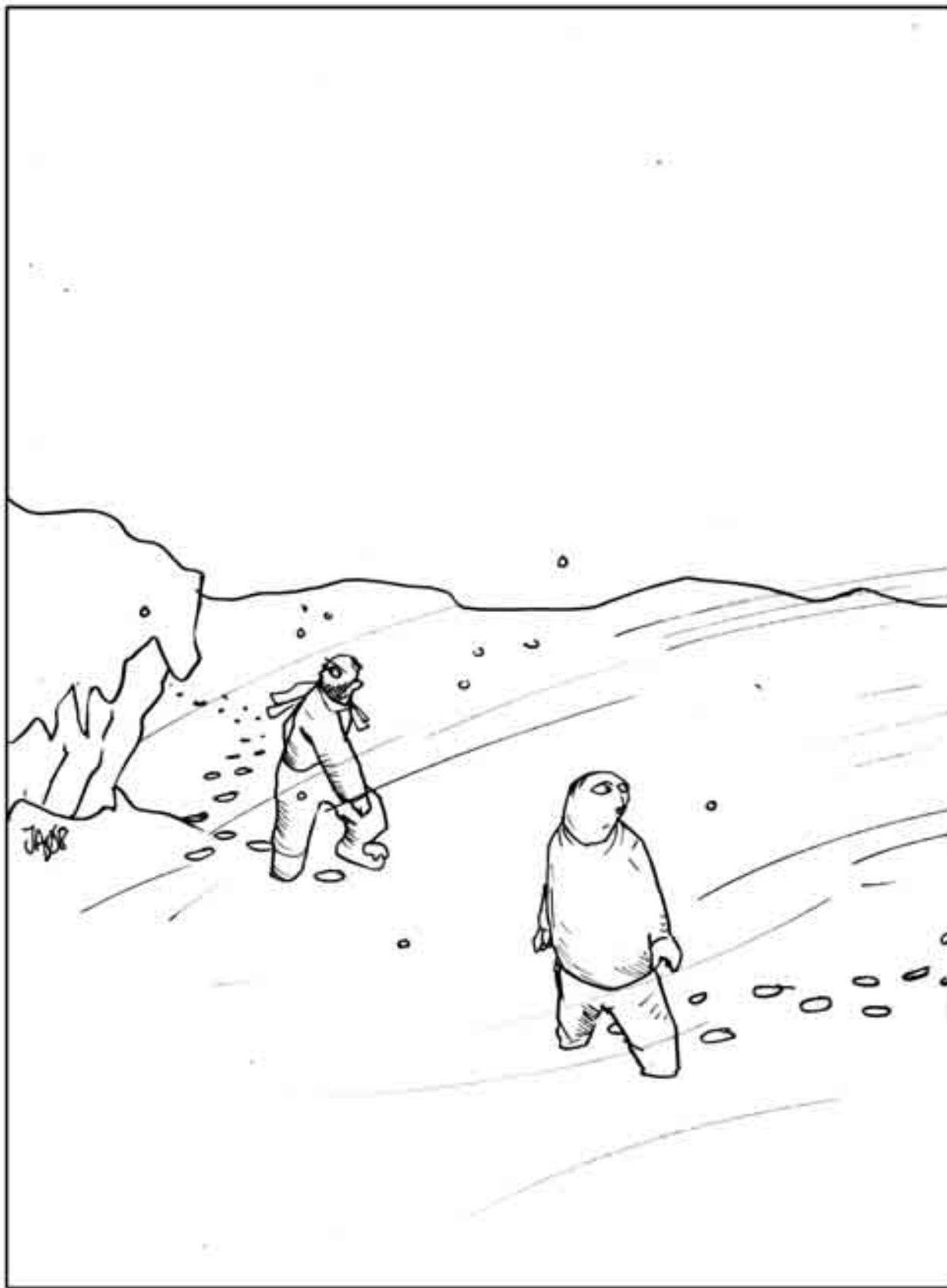
Historia dunha frustración

MV GARCÍA

Pasados varios anos, cando se consuma outra desfeita no Conservatorio Nazonal do Arte Galego, dirixido durante un tempo escaso por Fernando Osorio, volve aparecer outra Escola Dramática Galega, agora con Leandro Carré Alvarellos. Será en 1922, e a dita compañía, integrada por persoas próximas á Irmandade da Fala da Coruña, manterá unha actividade desigual, que o seu director fai chegar ate 1926.

Medio século despois, en 1978, nace unha nova agrupación coa mesma denominación, e a súa creación tamén obedece ao cese de actividades doutro grupo. Neste caso vai ser o Teatro Circo, ou Grupo de Teatro Realista de Artesáns, agrupación de teatro independente vinculada coa Reunión Instructiva y Recreativa de Artesanos, ou Círculo de Artesanos, da Coruña. Mais nesta ocasión non se trataba de superar unha desfeita, senón de aproveitar as potencialidades que descubrira aquela experiencia iniciada a finais dos sesenta desde a Agrupación Cultural O Facho.

A Escola Dramática Galega nacía como cooperativa e cun ambicioso programa de traballo. Dentro del, os *Cadernos da Escola Dramática Galega* forneceron materiais a colectivos teatrais de moi diversa filiación e foron o marco para difundir outras dramaturxias ou promover a propia. Nos *Cadernos* publican autoras e autores novos como Inma Souto, Miguel Anxo Fernán Vello, Luísa Vi-

llalta, Xoán Guisán ou Xesús Pisón. Pero a maior proeza dos *Cadernos* consistiu en ofrecer a grupos de teatro escolar e afeccionado unha mancha de pezas coas que facer o traballo diario. En cantas escolas galegas non se escoltiu algunha vez a voz tronante do Xigante Don Gandulfo, señor de Tentequedo!

A Escola Dramática Galega tamén iniciou unha interesante proposta de investigación arredor de festas como o Entroido, os Maíos, o Nadal, a Semana Santa ou no San Xoán. Daqueles traballos publicouse algunha memoria, mais quedou inconcluso e aínda hoxe constitúe un labor por facer, sobre todo considerando a vertente dramática e teatral que tinguía moitas manifestacións rituais e festivas que se celebraban en Galicia e das que Vicente Risco dera conta nalgúnha destacada memoria etnográfica.

A Escola tamén promoveu a realización de actividades de formación, a través de cursos de duración limitada pero tan ben acollidos. E nesa dirección tamén se organizaban conferencias, debates e todo tipo de actividades para potenciar a visibilidade do feito teatral. Outro dos eidos substantivos desta iniciativa singular foi a creación escénica, coa realización dun bo número de espectáculos, entre os que lembramos *Muller de mulleres*, *A voda de Esganarello* ou *Ernest*, arredor dos que se foi conformando

un notable colectivo de actores, actrices e directores. Finalmente, a Escola tampouco foi allea a todos os debates e propostas

que sobre o teatro galego se formulan contra finais dos setenta e principios dos oitenta,

Mais a Escola desapareceu en 1994, se ben que as actividades reamataran moito antes. De novo, unha iniciativa con moitas posibilidades acababa en desfeita. Esa é a historia que nos traslada Carlos Biscaíño nun libro imprescindible para coñecer o desenvolvemento do sistema teatral galego nos setenta e oitenta, no que se convoca a todas as persoas que participaron no proceso. Moi ben escrito e moi documentado.

BISCAÍNHO FERNANDES, Carlos Caetano: *A Escola Dramática Galega na configuración do sistema teatral*, Laiovento, 2007, 650 páxinas.

Escola Dramática Galega

Quizais fose Vigo a cidade onde máis se sentiu a frustración polo que podería ter sido e non foi. Pois a Escola Dramática Galega tivo aberta durante algúns anos unha sección en Vigo, e mesmo chegou a contar cun espazo de traballo, situado na Avenida de Galicia. Foi Antón Lamapereira, director da *Revista Galega de Teatro*, o seu máis importante promotor e valedor, e o impulsor de diferentes proxectos para tentar crear un núcleo estable de traballo con diversos directores e directoras, entre os que estaban Xulio González Lorenzo, Xoán Guisán ou Chelo Espinosa. Vigo aínda era daquela una cidade cunha importante actividade teatral, con grupos como A Farándula, Artello, Teatro Queizán ou Máscara 17, sen es-

quecer o peso do teatro escolar ou comunitario, moi implantado. Con todo, a iniciativa non chegou a callar. Sería na outra banda da ría, na vila de Cangas, onde Antón Lamapereira atoparía os aliados para fraguar un colectivo que, pouco despois, pasaría a denominarse Teatro de Ningures, e que si

tivese dúas sedes non foi aceptada polo núcleo fundador da Coruña. As razóns aducidas para a desautorización da aventura na cidade olívica foron moitas, pero entre elas habería que considerar o acontecido na Compañía Luís Seoane, ou iso podemos deducir da lectura do libro de Biscaíño Fernandes.

Estamos pois ante un libro polémico, pois a vivencia da traxectoria da EDG, n'A Coruña ou en Vigo, varía en función dos protagonistas e as lecturas que poden facer os observadores son igualmente diversas. Quizais ese sexa outro dos aspectos interesantes deste traballo, porque a descrición dos feitos, ou mesmo a omisión de determinados feitos, invita a interpretacións moi diferentes e dispares. Como todo na vida, na Historia.

A Escola en Vigo

estaba disposto a desenvolver os proxectos necesarios para afianzar un núcleo estable capaz de desenvolver un proxecto similar ao que inicialmente se impulsara na Coruña, pero que na cidade herculina fora perdendo enerxía co andar do tempo. Teatro de Ningures nacía porque aquela proposta de que a Escola Dramática Galega